

Sygn. akt **II AKa 211/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janusz Jaromin (spr.)
Sędziowie:	SA Stanisław Stankiewicz SA Andrzej Wiśniewski
Protokolant:	sekr. sądowy Emilia Biegańska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Wiesławy Palejko

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2012 r. sprawy

P. I.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 20 sierpnia 2012 r., sygn. akt III K 159/12

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. kwotę 147,60 (stu czterdziestu siedmiu 60/100) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II AKa 211/12

UZASADNIENIE

P. I., został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. łącznym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2001 r., sygn. akt XIV K 212/01, obejmującym wyroki:

- Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 15 grudnia 2000 r., sygn. akt V K 976/99, za czyn z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 28 października 1998 r., za który orzeczono karę 1 roku pozbawienia wolności;
- łącznym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 21 listopada 2000 r., sygn. akt XIV K 758/00, obejmującym wyroki:

- Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2000 r., sygn. akt XIV K 46/00, za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., popełniony w dniu 3 stycznia 1999 r., za który wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności,

- Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 19 maja 2000 r., sygn. akt XIV K 218/00, za czyn z art. 279 § 1 k.k., popełniony w dniu 3/4 grudnia 1999 r., za który wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności, oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda, którym orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności; -Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 9 sierpnia 1997 r., sygn. akt VI K 928/97, za czyn z art. 205 § 1 k.k., popełniony w dniu 15 marca 1996 r., za który wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat; oraz grzywnę w wysokości 1000 zł. z zamianą w razie jej nieuiszczenia na 50 dni zastępczej kary pozbawienia wolności; którym orzeczono karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 12 sierpnia 2002 r., sygn. akt II K 282/02, za czyn z art. 242 § 2 k.k., popełniony w dniu 8 czerwca 2001 r., za który orzeczono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 23 maja 2007 r., sygn. akt IV K 361/07, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 6 marca 2007 r., za który orzeczono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2009 r., sygn. akt III K 108/08, za czyn z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 25 września 2007 r., za który orzeczono karę 5 lat pozbawienia wolności;

5. Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 maja 2010 r., sygn. akt III K 283/07, za czyny z art. :

- 197 § 3 k.k., popełniony w nocy z 1 na 2 lutego 2007 r., za który orzeczono karę 7 lat pozbawienia wolności;
- 280 § 1 k.k., popełniony w dniu 26 lipca 2007 r., za który orzeczono karę 5 lat pozbawienia wolności,

zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21 października 2010 roku, sygn. akt II AKa 141/10, w ten sposób, że za czyn z art. 197 § 3 k.k., popełniony w nocy z 1 na 2 lutego 2007 r., orzeczono karę 4 lat pozbawienia wolności, za czyn kwalifikowany z art. 280 § 1 k.k., popełniony w dniu 26 lipca 2007 r., orzeczono karę 3 lat pozbawienia wolności, za które to czyny orzeczono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności;

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2012r. sygn. akt III K 159/12:

I. na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone:

- za czyn 1, wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 maja 2010 r., sygn. akt III K 283/07,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie, opisanym w pkt. 3 i wymierzył skazanemu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone:

- za czyn 2, wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 maja 2010 r., sygn. akt III K 283/07,
- wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie, opisanym w punkcie 4, i wymierzył skazanemu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 577 k.p.k. i art. 63 § 1 k.k. na poczet kary łącznej zaliczył skazanemu okresy zatrzymania, tymczasowego aresztowania i odbywania kary;

IV. w pozostałym zakresie wyroki opisane w punktach 3, 4, 5 pozostawił do odrębnego wykonania;

V. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie wyroków opisanych w punkcie 1 i 2;

VI. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. kwotę 147, 60 zł tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu udzieloną skazanemu.

VII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych w tym opłaty na rzecz Skarbu Państwa, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł obrońca skazanego.

Zaskarżył go w części, to jest punkcie II jego części dyspozytywnej - w zakresie wysokości wymierzonej P. I. kary łącznej pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 438 punktu 4 k.p.k. przedmiotowemu wyrokowi zarzucił rażącą niewspółmierność kary polegającą na wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej 6 lat pozbawienia wolności zamiast kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat, a zatem opartej na zasadzie pełnej absorpcji - w sytuacji, gdy wystąpił wyrazisty związek rodzajowy, łączący poszczególne czyny, za które wymierzono uprzednio kary jednostkowe podlegające łączeniu, jak i niewątpliwa bliskość czasowa pomiędzy przedmiotowymi czynami, przy czym jednocześnie odnośnie osoby skazanego właściwy zakład karny wydał pozytywną opinię osobo-poznawczą, co uzasadniało zastosowanie przy ustalaniu wymiaru kary łącznej zasady pełnej absorpcji.

Wskazując na powyższe wniósł o :

1. o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w punkcie II jego części dyspozytywnej i jego zmianę w tymże punkcie poprzez wymierzenie skazanemu P. I. kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności;

ewentualnie o:

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia w kwestionowanej przez obrońcę części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego merytorycznego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Już na wstępie należy zauważyć, że argumenty apelacji okazały się całkowicie chybione, a tym samym nie mogły doprowadzić do oczekiwanych przez skarżącego konsekwencji w postaci zmiany wyroku.

Karę łączną, zgodnie z art.85 k.k. i art.86 §1 k.k., orzeka się biorąc za podstawę kary wymierzone z osobna za każde z przestępstw, ustalając jej wysokość od najwyższej z nich do ich sumy. Należy zauważyć, że orzekając o karze łącznej sąd bierze pod uwagę kary „z osobna wymierzone” za zbiegające się przestępstwa, nie zaś wymierzone w poszczególnych wyrokach kary łączne. Zgodnie z art. 86 § 1 i 2 k.k. sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 15 lat pozbawienia wolności i 810 stawek dziennych grzywny. Ustalając wysokość kary łącznej kierować należy się ogólnymi zasadami wymiaru kary przy jednoczesnym zastosowaniu trzech zasad określania jej wysokości. Pierwszą z nich jest zasada absorpcji (pochłaniania) polegająca na tym, że kara najsurowsza z orzeczonych pochłania pozostałe kary, drugą jest zasada kumulacji polegająca na sumowaniu kar orzeczonych za każde przestępstwo i wreszcie trzecią, na podstawie której możliwe jest określenie wysokości kary łącznej to zasada asperacji zwana również mieszaną polegającej na częściowym zastosowaniu absorpcji i częściowo kumulacji, co w praktyce sprowadza się do wymiaru kary pośredniej – pomiędzy tym co wyznacza zasada absorpcji i kumulacji z drugiej strony.

Obrońca skazanego wniósł o wymierzenie kar łącznej przy zastosowaniu zasady absorpcji jako najbardziej korzystnej dla P. I.. Przy czym przedstawiona na poparcie tego stanowiska argumentacja nie przekonuje.

Rozpocząć należy od tego, że z naruszeniem art. 438 pkt 4 k.p.k. tj. z rażącą niewspółmiernością kary mamy do czynienia dopiero, gdy różnica pomiędzy karą sprawiedliwą a wymierzoną jest tak istotnie różna, że wprost „bije w oczy” (por. wyrok SA w Krakowie z 14.10.2008r., sygn. akt II Aka 132/08, wyrok SN z 30.09.2003.r sygn.akt SNO

56/03). Tak więc przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy, ale i ogółu społeczeństwa kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość. Kara pozbawienia wolności wymierzona przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w wysokości 6 lat a postulowana przez obrońcę 5 lat tego warunku z całą pewnością nie spełnia. W ocenie bowiem sądu odwoławczego jeden rok kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy wchodzi w rachubę kara 5 albo 6 lat pozbawienia wolności nie może decydować o jej rażącej surowości. Już tylko powyższe byłoby wystarczające do utrzymania w mocy zaskarżonego orzeczenia.

Kontynuując zważyć jednak należy, że zasada absorpcji kar przy wymierzaniu kary łącznej winna być, między innymi, stosowana tam, gdzie pomiędzy przestępstwami, za które orzeczono kary mające być objętymi karą łączną zachodzi bliski związek podmiotowy i przedmiotowy, który to związek rozumieć należy jako podobieństwo rodzajowe przestępstw, podobną motywację i zbliżony czas popełnienia każdego z nich. Słusznie Sąd Okręgowy w Szczecinie stwierdził, że wymierzenie skazanemu kar łącznej przy zastosowaniu pełnej absorpcji nie może znaleźć zastosowania w rozpatrywanej sprawie. Z pewnością pełna absorpcja byłaby bowiem nieuzasadnionym premiowaniem skazanego, który popełnił przestępstwa o dużej społecznej szkodliwości. Zastosowanie tej zasady, powodującej wymierzenie kary w zakresie minimum, powodowałaby nadto, nie popartą żadnymi racjonalnymi argumentami, bezkarność skazanego w pozostałym zakresie wymierzonych mu jednostkowych kar pozbawienia wolności. Zasadę absorpcji stosuje się bowiem, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem przestępstw, wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodnej i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawcy, objęty jednym planem działania, mimo godzenia w różne dobra osobiste. W tym przypadku jednak tak nie było. Sąd Okręgowy dokonał całkowicie prawidłowo oceny związku podmiotowo przedmiotowego zachodzącego pomiędzy popełnionymi przez skazanego przestępstwami. Stwierdzając, że jest on dość bliski, charakteryzuje się on podobieństwem w zakresie dobra prawnego, które swoim zachowaniem naruszył (dwa przestępstwa przeciwko mieniu). Nie jest to jednak pełna zbieżność naruszonych dóbr. W jednym bowiem z przestępstw P. I. w istotny sposób również godził w zdrowie pokrzywdzonego. Czas zaś popełnienia obu przestępstw choć nie nadmiernie odległy to też nie jest bardzo bliski, gdyż oba czyny dzieli okres dwóch miesięcy, a nie jednego jak to wskazał skarżący. Co równie istotne sąd meriti w sposób wyczerpujący uzasadnił swoje stanowisko. Tym samym za prawidłową musiała zostać uznana przyjęta przez Sąd I instancji metoda wymiaru kary łącznej zgodnie z zasadą asperacji

Nie można również zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Okręgowy w Szczecinie w sposób niedostateczny uwzględnił okoliczności dotyczące osoby skazanego a związane z jego funkcjonowaniem w zakładzie karnym – po popełnieniu przestępstw.

Oczywiście zgodzić się można, ze skarżącym, że należy przy wymiarze kary łącznej w wyroku łącznym uwzględnić sposób zachowania skazanego w czasie odbywania kary pozbawienia wolności. Przy czym Sąd Okręgowy ten element przy wymiarze kary również uwzględnił. Oceniał to w sposób obiektywny, nie dostrzegł bowiem tylko elementów korzystnych dla skazanego, które co zrozumiałe eksponuje obrońca, jak wielokrotne nagradzanie, czy zgodne funkcjonowanie ze współosadzonymi. Zwrócił również uwagę na to, że był karany a w sytuacjach dla siebie niekorzystnych bywa roszczeniowy i arogancki. Dodatkowo co istotne był już wielokrotnie karany, która to okoliczność nie jest bez znaczenia dla wymiaru kary, również łącznej. W sytuacji wyroków łącznych zawsze mamy do czynienia z miarkowaniem dwóch grup argumentów. Tych związanych z szeroko rozumianym popełnianiem przestępstw, a z drugiej strony oceną zachowania skazanego w okresie po ich popełnieniu, czy jak w tym przypadku w czasie odbywania kary. Rozważenie obu grup argumentów, pozwala na podjęcie przez sąd decyzji, który z modeli wymiaru kary łącznej będzie zastosowany, przy czym pamiętać należy aby w dalszym ciągu nie uchybić dyrektywom jej wymiaru. Sądowi Okręgowemu udało się w sposób prawidłowy wyważyć wszelkie argumenty przemawiające na korzyść jak i przeciw skazanemu co w efekcie doprowadziło do właściwego ukształtowania wymiaru kary łącznej. Kara w wymiarze sześciu lat pozbawienia wolności odpowiada w pełni zasadom jej kształtowania i należy ją tym samym uznać za sprawiedliwą.

Z powyższych względów należało utrzymać zaskarżony wyrok w mocy uznając wniesioną apelację za oczywiście bezzasadną i stąd Sąd Apelacyjny w Szczecinie orzekł jak w pkt I wyroku.

Uznając, że skazany nie będzie w stanie ich ponieść, Sąd zwolnił go od wydatków za postępowanie odwoławcze.

Na podstawie § 14 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu należało zasądzić na rzecz obrońcy adwokat M. P. kwotę 147,60 zł, w tym należny podatek VAT, z tytułu nieopłaconej prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym w sprawie o wydanie wyroku łącznego.

Tak argumentując Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.